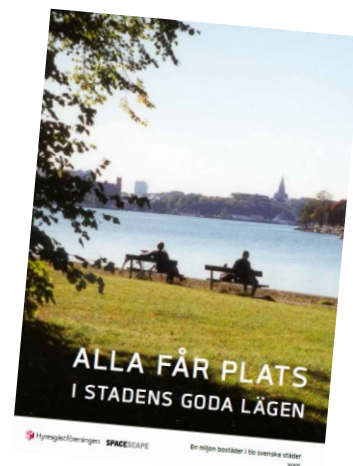

Samhällsbyggande

Studiehandledning rapporten ”Alla får plats i stadens goda lägen”.

Hyresgästföreningens uppdrag är allas rätt till en god bostad till rimlig kostnad. Det är ett brett uppdrag som innebär att vi behöver ha en ledande roll i diskussionen om allas hem och att vi behöver vara drivande i samhällsutvecklingen. Det innebär också att vi ständigt behöver lyssna och ha bra samtal om vad som är en god bostad – för dagens hyresgäster, för morgondagens hyresgäster och för samhällets utveckling.

Idag är Sverige i stort behov av billiga bostäder. Inlägg i debatten menar att vi måste bygga bostäder i dåliga lägen för att de ska bli billiga. Utifrån andra resonemang skulle detta vara förödande, inte bara för svaga grupper utan för hela staders attraktionskraft.

Men hur ska det då gå till? 2016 lät Hyresgästföreningen Alexander Ståhle, forskare på KTH och VD på Spacescape, ta fram en rapport där han pekade ut hur det skulle vara möjligt att bygga en miljon nya bostäder i så kallade ”goda lägen”. Med goda lägen menas platser där det går att med cykel, kollektivtrafik eller till fots nå stora delar av stadens arbetsplatser och serviceutbud på 20 minuter.

Med den här studiehandledningen vill vi skapa ett redskap för att i den lokala hyresgästföreningen samtala och resonera om hur vi bygger ett långsiktigt och inkluderande samhälle där alla får plats. Vi vill att ni diskuterar vilken ambition ni har för er kommun, vilka frågor som berör er, i ert bostadsområde eller i er stad. Hur ser er stad ut idag? Hur vill ni att den ska se ut i framtiden? Och vår ambition är att Hyresgästföreningen ska bli en samtalspart i kommunens framtidsplanering.

- Titta på Marie Linder som pratar om Hyresgästföreningen som en bredare samhällsaktör: <https://youtu.be/-m3Q5rneR68>

Några ord till dig som studieledare:

- Kul att ni ska köra en studiecirkel! Det huvudsakliga syftet med en studiecirkel är inte att ha fel eller rätt eller kunna mest. Det viktiga är att lära mer – av kursmaterialet och tillsammans med andra. Försök därför att låta frågeställningarna vara öppna – alla som vill ska få bidra med sina inspel och tankar. Ni behöver inte ens komma överens om en gemensam syn på allting – bara genom att ni pratar om frågan höjer ni allas kunskaps- och medvetenhets nivå.
- För att få alla att delta i samtalet finns det olika metoder att ta till hjälp. Tex kan ni skriva ner era tankar på lappar innan ni pratar. Sen får var och en prata utifrån sina lappar. När ni ska göra en gemensam prioritering, sätt upp alla alternativ på väggen och ge alla ett visst antal små klisterlappar som de kan placera hur de vill mellan alternativen. De alternativ som får flest klisterlappar är de som ni tillsammans prioriterat. Ni kan också fördela ansvaret för att förbereda respektive träff mellan er.

- Bestäm om ni läser texten tillsammans eller var för sig. Ibland kan det vara bra att läsa högt för att då också kunna stanna upp och förklara saker som är svåra att begripa.
- Innan ni startar – läs igenom de uppgifter ni kommer att arbeta med under respektive sittning. Ibland kan det vara bra om du som studieledare har förberett, tex genom att skriva ut material, ta med färgpennor eller bara ha tänkt igenom upplägget på de frågor ni ska diskutera.
- Materialet kräver inte tillgång till dator. Däremot kan det i några av uppgifterna vara bra att ha tillgång till internet för att tex leta dokument, personer, kontaktuppgifter mm. Ombesörj också att alla i gruppen har tillgång till sitt eget exemplar av rapporten.
- Se till att ni har det trevligt samtidigt som ni blir konkreta! Ibland kan en kopp kaffe eller en lite frukt ge den extra energi som behövs.

Lycka till!

Länktips:

Boinstitutet har tagit fram webb-utbildningar i hur Plan- och Bygglagen fungerar.
<http://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/webbutbildningar/>

1. Socialt hållbart byggande

Diskutera:

- Allt fler människor söker sig till städerna. Det är där jobben finns – men inte bostäderna. Vad menar vi med stad? Vilka delar – arbete – fritid – närhet till olika typer av service och miljöer - måste finns för att det ska räknas att man bor i staden? Vad tycker ni i gruppen? Har alla rätt att bo i staden?
- Rapportförfattaren diskuterar konsekvenserna av att inte bygga blandat. Hur ser det ut i er stad/kommun? Är bebyggelsen blandad eller är dyra respektive billiga bostäder separerade från varandra? Finns det områden i er stad som skulle må bra av att blandas upp med en annan typ av bostäder? Finns det mönsterområden?

Agera:

- Ett annat sätt att bygga ihop delar av städer med varandra är att bygga gatunät och kollektivtrafik som binder samman. Hur ser kollektivtrafiken och vägflödena ut i er stad? Skriv ut kartor från nätet och markera kollektivtrafiken samt vägstråk/cykelbanor som bidrar till att stadsdelar binds samman. Hur ser mönstret ut? Var saknas det infrastruktur? Varför tror ni att det saknas just där?
Förbered: kartor, färgpennor i olika färger.

2. Det finns inga billiga bostäder i dåliga lägen

Diskutera:

- Vad menar rapportförfattaren när han pratar om att det inte finns några billiga bostäder i dåliga lägen? Håller ni med om resonemanget? Tycker ni att det går att räkna så? Går det att översätta till er stad? Tror ni att politikerna i er stad tänker i de här termerna?
- Fundera först var och en för sig (skriv gärna på lappar) och resonera sedan i grupp; Vad är egentligen segregation? Vilka effekter har den? Vem vinner på att grupper av människor segregeras från varandra?
Förbered: post-it-lappar och pennor.

Planera:

- Kan Hyresgästföreningen spela en roll för att minska segregationen i er stad eller inom ett bostadsområde? På vilket sätt? Försök att vara konkreta och anteckna.

3. Vad är goda lägen?

Diskutera:

- Resonera med varandra om 20-minutersstaden och utgå utifrån hur det ser ut i er stad. Är 20 minuter ett okej mått i er stad? Är människor beredda att lägga mer eller mindre tid för att ta sig från bostad till jobb eller annan samhällsservice?

Förbered: ta med tidtabeller för kollektivtrafiken.

Agera:

- Plocka fram den karta där ni tidigare ritade in kollektivtrafik och vägstråk och rita nu in skolor, handel, kultur, parker osv. Ta bilden på sidan 15 i rapporten till er hjälp. Notera var de olika funktionerna finns. Ligger de centrerade eller finns de utspridda? Diskutera med varandra utifrån den bild ni ser. Vad innebär det här för er stad? Var finns de goda lägena utifrån 20-minutersstadens principer?

Förbered: Ta fram kartan. Färgpennor i nya färger, kanske spelpjäser att placera ut?

4. Var finns det plats?

Agera:

- Beställ eller ladda ner er kommuns översiktsplan och gå igenom den tillsammans. Identifiera var planen pekar ut områden för bostadsbyggande. Ligger de i stadens ”goda lägen”? Vad krävs för att de utpekade områdena ska bli ”goda lägen”? Tänk tex kollektivtrafik, cykelstråk och handel. Finns dessa delar med i kommunens plan? Finns det utifrån er lokalkännedom områden som skulle kunna förtätas – men som inte tas upp i planen? Ta rapportens exempel på sidor 18-20 till hjälp.

Förbered: Ta fram översiktsplanen. Kanske bjuda in någon från kommunen som går igenom den med er?

5. Så bygger vi framtiden nu

Kapitlet behandlar ett par punkter som utgör redskap eller förutsättningar för en god stadsplanering. Läs igenom samtliga punkter och prioritera tillsammans tre av punkterna att arbeta vidare med.

Förbered: Ta med klisterlappar. Skriv ut de 10 punkterna och sätt upp på väggen.

- Hur väl finns de områden som ni valt att arbeta med beskrivet i er kommuns översiktsplan? Finns det ens med?
- Har ni några tankar och förslag kring hur kommunen skulle kunna arbeta med just de frågor som ni valt? Hitta era bästa argument och eventuella motargument. Varför är just det här viktigt? Hur leder det på kort och lång sikt till en mer hållbar, sammanhållen, integrerad stad?
- Ta reda på vem i kommunen som ansvarar för området ni diskuterat, det kan vara en tjänsteman eller politiker. Planera för en uppvaktning av hen. Vad vill ni uppnå med mötet? Vad säger ni och vad lämnar ni över? Ta gärna hjälp av de konkreta idéerna och råden i Verktygslåda från Bostadslyftet.
- Ta en titt på ert bostadspolitiska program och fundera över om det finns något som behöver kompletteras vad gäller närhet, stadsplanering eller hållbarhet.